

REZULTATI EVALUACIJE SEKTORSKIH PROGRAMA COMENIUS, LEONARDO DA VINCI I GRUNDTVIG

Dr. sc. Branko Ančić,
Institut za društvena
istraživanje u Zagrebu

**Doc. dr. sc. Ksenija
Klasnić,**
Filozofski fakultet u Zagrebu

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Erasmus+

Obzor 2020.

euraxess

eTwinning

europass

euroguidance

eurodesk
hrvateka

CEEPUS

Predmet, ciljevi i doseg istraživanja

Predmet istraživanja: odgojno-obrazovne ustanove koje su u razdoblju od 2009. do kraja školske godine 2013./2014. bile korisnici financijske potpore sektorskih programa **Comenius, Leonardo da Vinci** i/ili **Grundtvig**.

Opći cilj istraživanja bio je ispitati mogući utjecaj sektorskih programa Comenius, Leonardo da Vinci i Grundtvig na sudjelujuće odgojno-obrazovne ustanove.

Specifični ciljevi:

1. Istražiti prepoznaju li donositelji odluka i (ne)nastavno osoblje u dječjim vrtićima, osnovnim školama, srednjim školama i ustanovama za obrazovanje odraslih promjene potaknute sudjelovanjem u programskim aktivnostima u:

- 1) spremnosti zaposlenika na sudjelovanje u aktivnostima profesionalnog razvoja;
- 2) upotrebi novih pedagoških metoda;
- 3) razvoju specifičnih stručnih znanja i vještina te jezičnih kompetencija zaposlenika;
- 4) kapacitetima za upravljanje projektima;
- 5) unutrašnjoj organizaciji ustanove i povezanosti kolektiva;
- 6) razvoju (među)sektorskih i međunarodnih partnerstava;
- 7) ugledu i prepoznavanju ustanove u lokalnoj zajednici;
- 8) europskoj dimenziji u obrazovanju;
- 9) osobnom razvoju polaznika ustanova (djece, učenika);
- 10) odnosu prema osobama s invaliditetom i osobama s manje mogućnosti.

2. Utvrditi prepoznaju li donositelji odluka i (ne)nastavno osoblje u dječjim vrtićima, osnovnim školama, srednjim školama i ustanovama za obrazovanje odraslih određene prepreke za šire sudjelovanje matične ustanove u Programu za cjeloživotno učenje.

Sektorski programi

1. Comenius

→ predškolsko i školsko obrazovanje

Program je obuhvaćao tri široke ciljne skupine:

- a) sudionike** ranog predškolskog odgoja i obrazovanja, te osnovnog i srednjeg obrazovanja;
- b) učitelje/nastavnike i drugo osoblje;**
- c) ustanove i organizacije** uključene u predškolsko i školsko obrazovanje.

Aktivnosti programa omogućavale su suradnju među **vrtićima** te **osnovnim i srednjim školama** diljem Europe.

Sudjelovanjem u pojedinim aktivnostima Programa poticalo se učenje i razumijevanje raznolikosti europskih kultura i jezika te podizanje razine kvalitete školskog obrazovanja u Europi.

Sektorski programi

2. Leonardo da Vinci

→ **strukovno obrazovanje i osposobljavanje**

Cilj programa bio je promicati kvalitetu i privlačnost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i suradnju između ustanova uključenih u strukovno obrazovanje i tržište rada kroz europske obrazovne projekte individualne mobilnosti i projekata partnerstava.

Korisnici Leonardo da Vinci aktivnosti bili su:

- a) sudionici strukovnog obrazovanja i osposobljavanja,
- b) osobe na tržištu rada,
- c) organizacije i pružatelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja,
- d) udruge, poduzeća, socijalne partnere i ostale uključene u strukovno obrazovanje.

Sektorski programi

3. Grundtvig

→ obrazovanje odraslih

Sektorski program Grundtvig omogućuje suradnju između ustanova povezanih s obrazovanjem odraslih i mobilnost pojedinaca uključenih u obrazovanje odraslih.

Program je namijenjen općem obrazovanju odraslih te svojim ciljevima doprinosi stjecanju znanja i vještina pomoću kojih se lakše može suočiti s raznim organizacijskim i poslovnim izazovima.

Istraživački problem

Četiri vrste odgojno-obrazovnih ustanova:

**dječji vrtići,
osnovne škole,
srednje škole i
ustanove za obrazovanje odraslih.**

**Heterogena
populacija**

**Mnoštvo
potencijalnih
promjena i
prepreka**

**Institucionalne
promjene**

**Prepreke za
šire
sudjelovanje**

Koje / kakve promjene? U kojoj mjeri su prepoznate?

Koje / kakve prepreke? U kojoj mjeri su prepoznate?

FOKUS GRUPE

POLUSTRUKTURIRANI DUBINSKI INTERVJUI

METODA ANKETE (tehnika online anketiranja)

Pristup mješovite metodologije (kvalitativno pa kvantitativno)

Upoznavanje istraživača s predmetom mjerenja te
glavnim izviraćim temama i konceptima

Glavni istraživački instrument
(257 varijabli)

FOKUS GRUPE

POLUSTRUKTURIRANI DUBINSKI INTERVJUI

METODA ANKETE (tehnika online anketiranja)

2 fokus grupe (prosinac 2014.): sudionici (N=5) i nesudionici (N=6)
Programa za cjeloživotno učenje (ravnatelji, nastavnici/odgajatelji)

Razgovaralo se o njihovim očekivanjima, razlozima i motivima za sudjelovanje u međunarodnoj mobilnosti, iskustvima i stavovima o međusektorskoj i međunarodnoj suradnji te o procijenjenim preprekama za šire sudjelovanje u mobilnosti.

FOKUS GRUPE

POLUSTRUKTURIRANI DUBINSKI INTERVJUI

METODA ANKETE (tehnika online anketiranja)

Sedam polustrukturiranih intervjua sa zaposlenicima odgojno-obrazovnih ustanova koje su sudjelovale u sektorskim programima Programa za cjeloživotno učenje (sudionici Programa) → Središnja Hrvatska, Istočna Hrvatska, Dalmacija, Južna Hrvatska

Cilj: stjecanje uvida u projekte koji su se provodili u različitim ustanovama.

Razgovaralo se o njihovim osobnim iskustvima, razlozima i motivima sudjelovanja, doprinosu razvoju ustanove, reakcijama kolega i polaznika, problemima i preprekama...

Istraživačke metode i uzorci

FOKUS GRUPE

POLUSTRUKTURIRANI DUBINSKI INTERVJUI

METODA ANKETE (tehnika online anketiranja)

Istraživanje je provedeno tijekom travnja i svibnja 2015. godine.

Kompleksno uzorkovanje:

- 4 vrste ustanova

- unutar svake ustanove: 3 skupine ispitanika (odabirali koordinatori):

ravnatelj/ica ustanove (bez obzira je li osobno sudjelovao/la u nekom od projekata mobilnosti u okviru Programa za cjeloživotno učenje),

sudionici projekata mobilnosti (koordinatori, voditelji projekata, članovi projektnih timova, osobe koje su pohađale individualne mobilnosti),

nesudionici projekata mobilnosti (zaposlenici koji u istraživanom razdoblju nisu sudjelovali u projektima u okviru Programa za cjeloživotno učenje) (*prema principu sličnosti zanimanja/pozicije*)

FOKUS GRUPE

POLUSTRUKTURIRANI DUBINSKI INTERVJUI

METODA ANKETE (tehnika online anketiranja)

Ispitivana je zajednička percepcija sudionika i nesudionika mobilnosti: radi dobivanja objektivnih podataka i donošenja valjanih zaključaka.

Vrsta ustanove	Uzorak	
	Broj ustanova	Broj ispitanika
Dječji vrtići	10	80
Osnovne škole	75	386
Srednje škole	72	370
Ustanove za obrazovanje odraslih	7	32
Ukupno	164	868

Pozicija ispitanika u ustanovi prema vrsti ustanove:

Trenutna pozicija u ustanovi	Vrsta ustanove									
	Dječji vrtići		Osnovne škole		Srednje škole		Ustanove za obrazovanje odraslih		Ukupno	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
Ravnatelj/ica	10	12,5%	67	17,4%	62	16,8%	6	18,8%	145	16,7%
Nastavnik/ica, učitelj/ica, odgajatelj/ica	61	76,3%	252	65,3%	277	74,9%	15	46,9%	605	69,7%
Stručni suradnik/ica	4	5,0%	66	17,1%	29	7,8%	7	21,9%	106	12,2%
Administrativno osoblje	5	6,3%	1	0,3%	2	0,5%	4	12,5%	12	1,4%
Ukupno	80	100%	386	100%	370	100%	32	100%	868	100%

Uloga ispitanika u projektu/ima koje je ustanova provela u okviru sektorskih programa Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig prema vrsti obrazovne ustanove:

Uloga u projektima	Vrsta ustanove									
	Dječji vrtići		Osnovne škole		Srednje škole		Ustanove za obrazovanje odraslih		Ukupno	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
Sudionik/ica projekta	40	50,0%	180	46,6%	193	52,2%	20	62,5%	433	49,9%
Nesudionik/ica projekta	40	50,0%	206	53,4%	177	47,8%	12	37,5%	435	50,1%
Ukupno	80	100%	386	100%	370	100%	32	100%	868	100%

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

GLAVNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

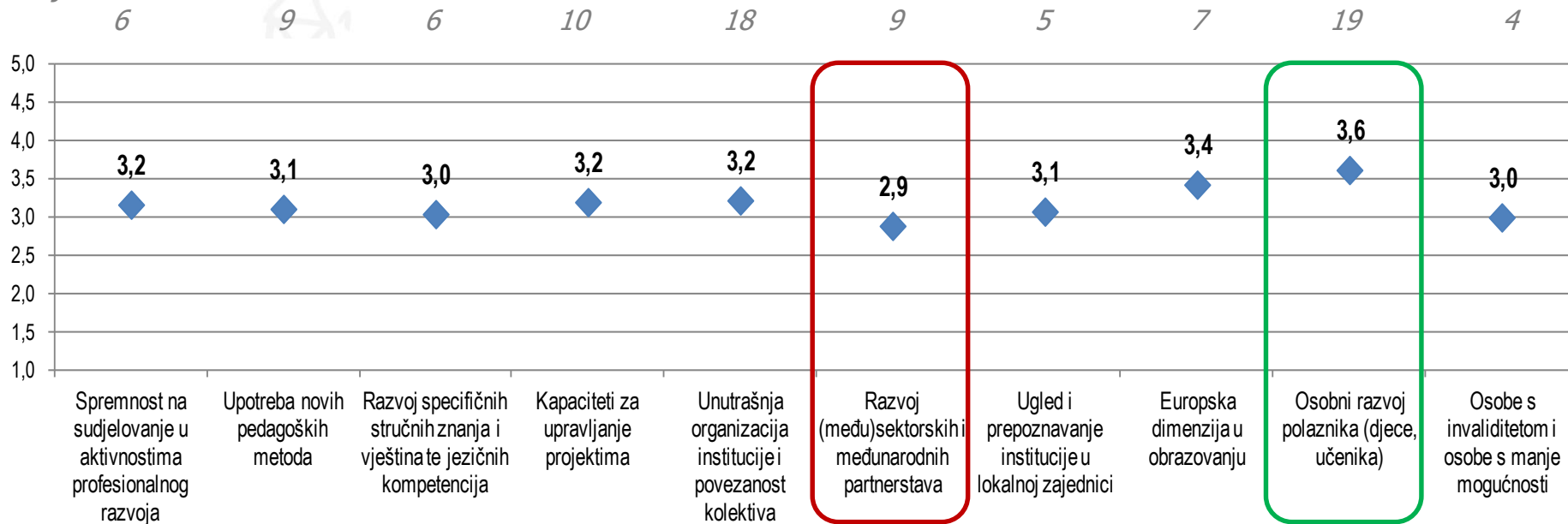
U čemu je postignut najveći napredak?

Drugim riječima:

Na što je, prema mišljenju zaposlenika, sudjelovanje odgojno-obrazovnih ustanova u Programu za cjeloživotno učenje imalo najviše utjecaja?

Medijan vrijednosti standardiziranih indeksa napretka

Broj čestica u svakom indeksu:

Molimo procijenite u kojoj mjeri je sudjelovanje Vaše institucije u projektima Programa za cjeloživotno učenje (Comenius, Leonardo da Vinci i Grundtvig) utjecalo na postizanje napretka u svakoj od navedenih skupina aktivnosti/područja rada u Vašoj instituciji.

Skala procjene institucionalnog napretka:

0. Ne odnosi se na rad u mojoj ustanovi – zamijenjeno prosjecima
1. Uopće nije utjecalo
2. Malo je utjecalo
3. Osrednje je utjecalo
4. Mnogo je utjecalo
5. Izrazito mnogo je utjecalo

Kako napredak procjenjuju sudionici, a kako nesudionici projekata mobilnosti?

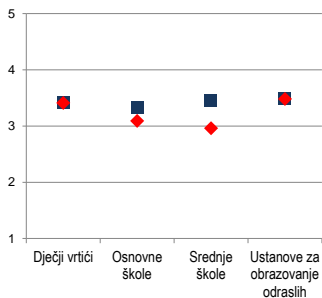
Procjena intitucionalnog napretka
na svakoj od 10 dimenzija
prema vrsti ustanove i sudjelovanju
ispitanika u Programu za cjeloživotno učenje

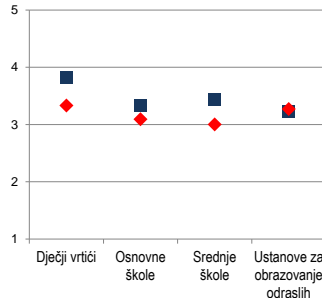
AG
MC
PRK

Medijan vrijednosti standardiziranih indeksa napretka prema vrsti ustanove i sudjelovanju ispitanika u Programu za cjeloživotno učenje

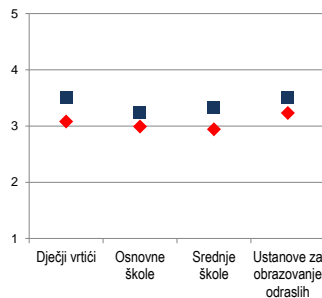
Spremnost na sudjelovanje u aktivnostima profesionalnog razvoja

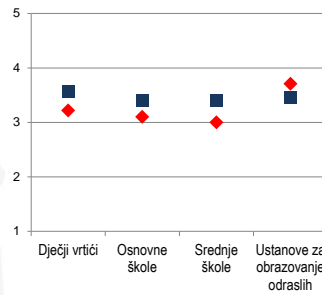
Upotreba novih pedagoških metoda

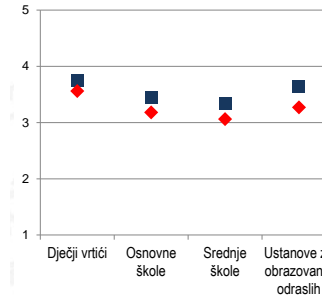
Razvoj specifičnih stručnih znanja i vještina te jezičnih kompetencija

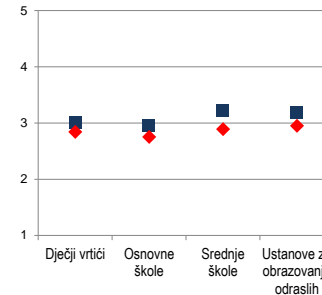
Kapaciteti za upravljanje projektima

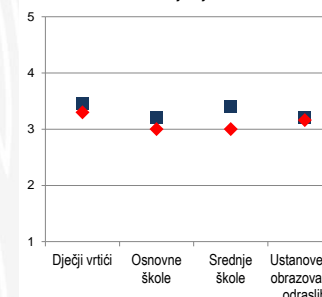
Unutrašnja organizacija institucije i povezanost kolektiva

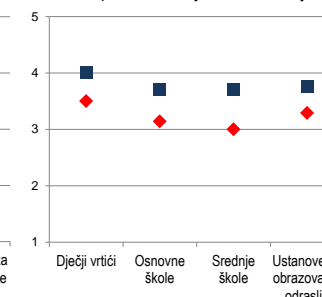
Razvoj (među)sektorskih i međunarodnih partnerstava

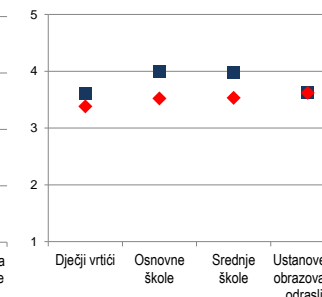
Ugled i prepoznavanje institucije u lokalnoj zajednici

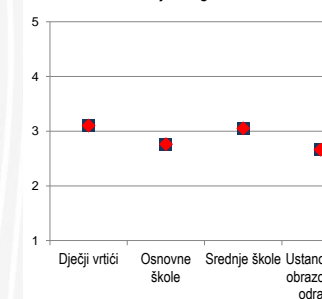
Europska dimenzija u obrazovanju

Osobni razvoj polaznika (djece, učenika)

Osobe s invaliditetom i osobe s manje mogućnosti

Legenda:

■ Sudionici

◆ Nesudionici

INTERPRETACIJA

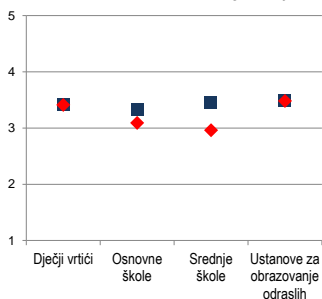
- Sudionici mobilnosti, u skladu s očekivanjima, na gotovo svim dimenzijama napredak percipiraju u nešto većoj mjeri, no te razlike nisu velike.

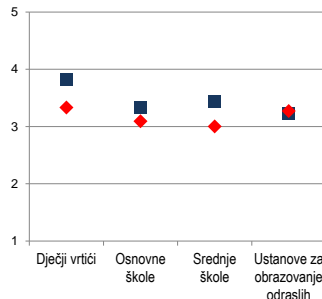
AG
MC
PRK

Medijan vrijednosti standardiziranih indeksa napretka prema vrsti ustanove i sudjelovanju ispitanika u Programu za cjeloživotno učenje

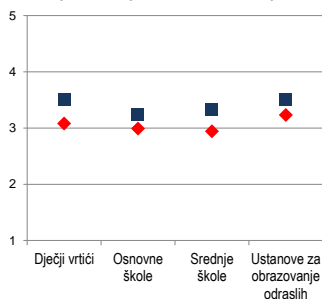
Spremnost na sudjelovanje u aktivnostima profesionalnog razvoja

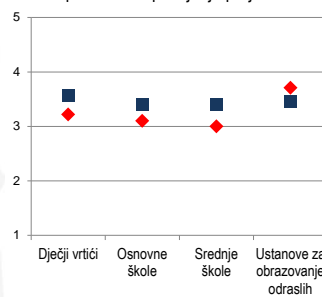
Upotreba novih pedagoških metoda

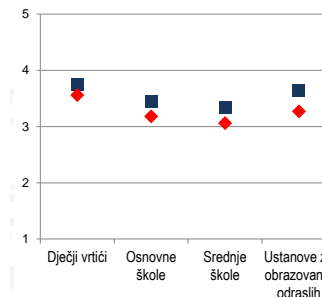
Razvoj specifičnih stručnih znanja i vještina te jezičnih kompetencija

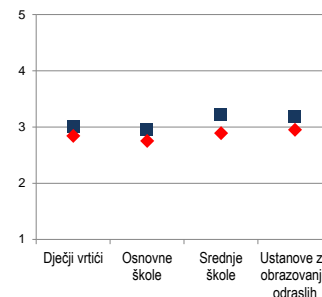
Kapaciteti za upravljanje projektima

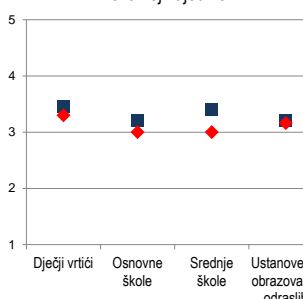
Unutrašnja organizacija institucije i povezanost kolektiva

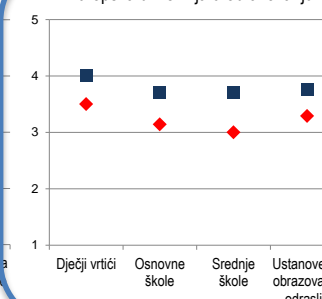
Razvoj (među)sektorskih i međunarodnih partnerstava

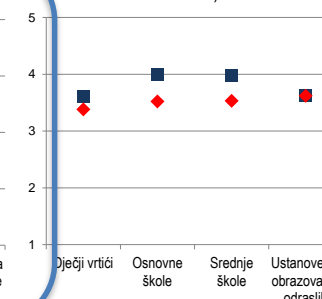
Ugled i prepoznavanje institucije u lokalnoj zajednici

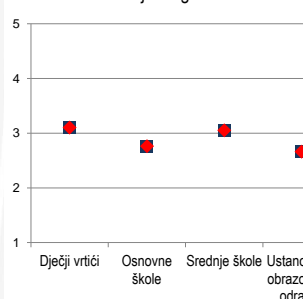
Europska dimenzija u obrazovanju

Osobni razvoj polaznika (djece, učenika)

Osobe s invaliditetom i osobe s manje mogućnosti

Legenda:

■ Sudionici

◆ Nesudionici

INTERPRETACIJA

- Sudionici mobilnosti, u skladu s očekivanjima, na gotovo svim dimenzijama napredak percipiraju u nešto većoj mjeri, no te razlike nisu velike.

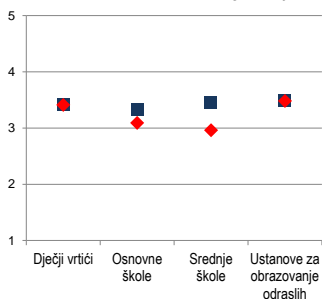
- Najizraženije razlike u procjeni napretka između sudionika i nesudionika mobilnosti su na indeksu Europska dimenzija u obrazovanju.

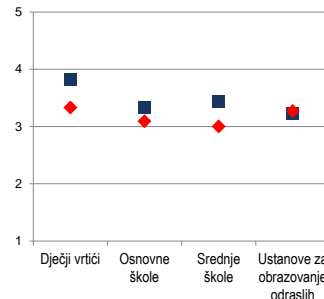
AG
MC
PRK

Medijan vrijednosti standardiziranih indeksa napretka prema vrsti ustanove i sudjelovanju ispitanika u Programu za cjeloživotno učenje

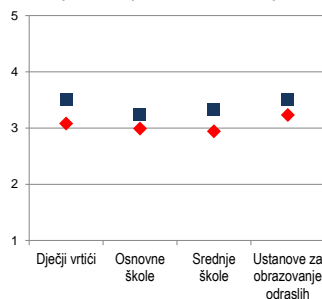
Spremnost na sudjelovanje u aktivnostima profesionalnog razvoja

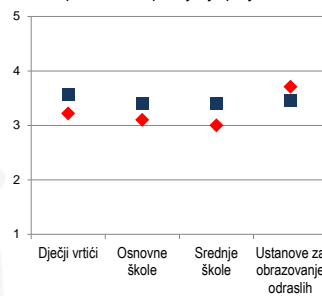
Upotreba novih pedagoških metoda

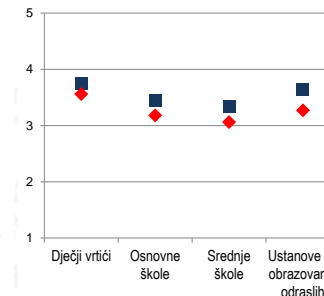
Razvoj specifičnih stručnih znanja i vještina te jezičnih kompetencija

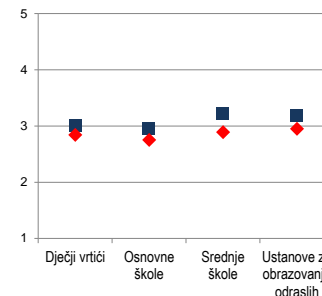
Kapaciteti za upravljanje projektima

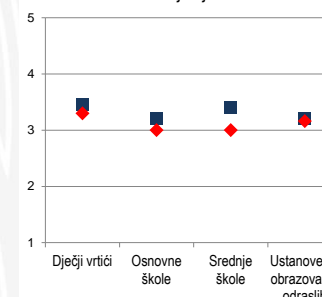
Unutrašnja organizacija institucije i povezanost kolektiva

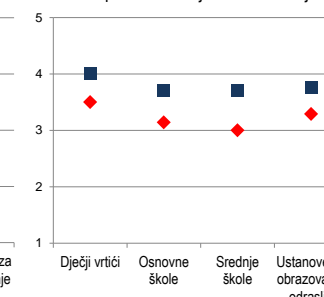
Razvoj (među)sektorskih i međunarodnih partnerstava

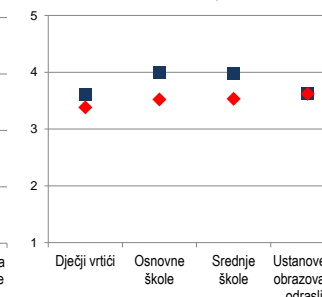
Ugled i prepoznavanje institucije u lokalnoj zajednici

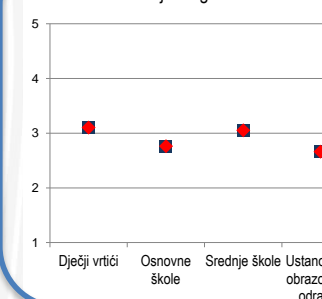
Europska dimenzija u obrazovanju

Osobni razvoj polaznika (djece, učenika)

Osobe s invaliditetom i osobe s manje mogućnosti

Legenda:

■ Sudionici

◆ Nesudionici

INTERPRETACIJA

- Sudionici mobilnosti, u skladu s očekivanjima, na gotovo svim dimenzijama napredak percipiraju u nešto većoj mjeri, no te razlike nisu velike.

- Najizraženije razlike u procjeni napretka između sudionika i nesudionika mobilnosti su na indeksu Europska dimenzija u obrazovanju.

- Jedino na dimenziji Osobe s invaliditetom i osobe s manje mogućnosti, za koju je procijenjen gotovo najmanji napredak kao rezultat sudjelovanja ustanova u Programu za cjeloživotno učenje, u svim vrstama obrazovnih ustanova procjene sudionika i nesudionika gotovo identične.

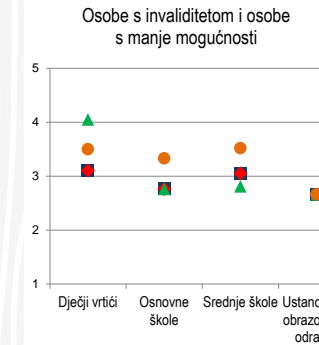
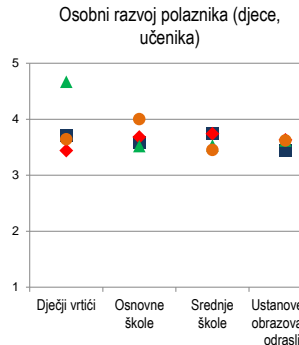
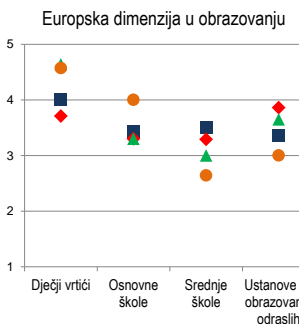
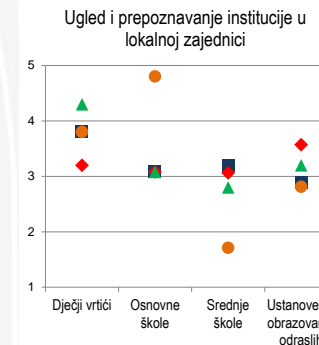
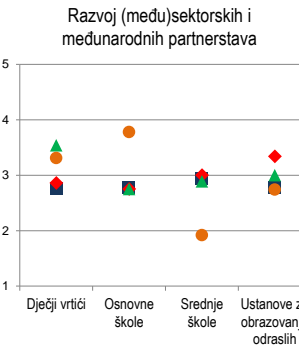
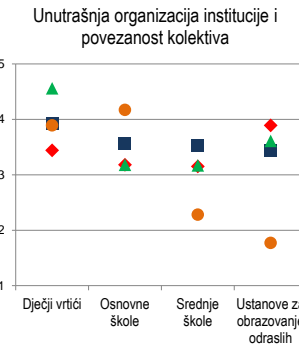
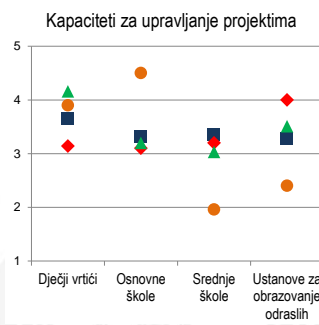
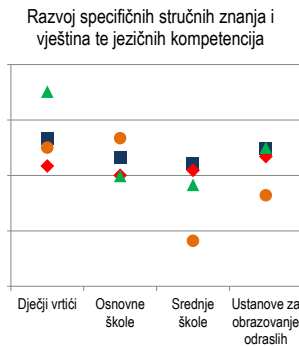
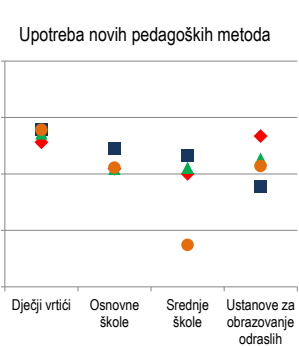
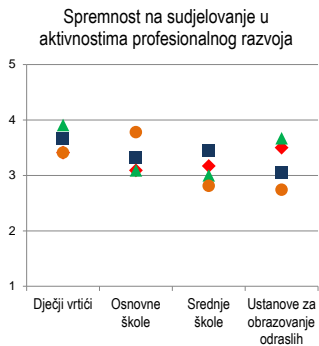
Kako napredak procjenjuju ravnatelji, a kako ostali zaposlenici odgojno- obrazovnih ustanova?

Procjena intitucionalnog napretka
na svakoj od 10 dimenzija
prema vrsti ustanove i poziciji
ispitanika u ustanovi

AGE
MOI
PRO

Medijan
vrijednosti
standardiziranih
indeksa
napretka
prema vrsti
ustanove i
poziciji
ispitanika u
ustanovi

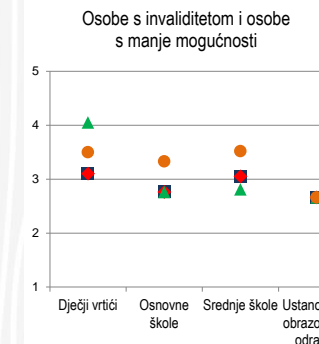
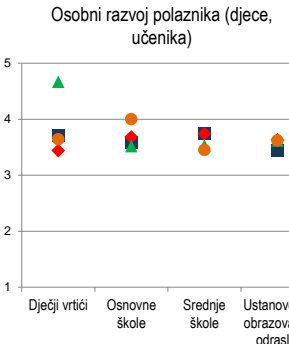
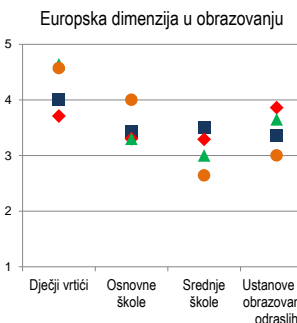
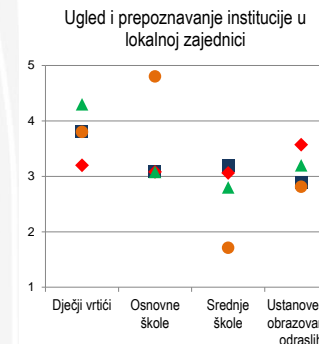
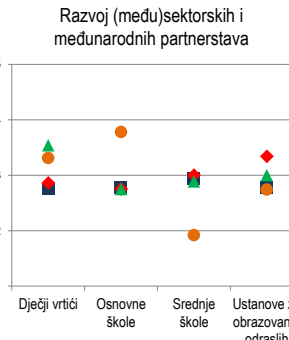
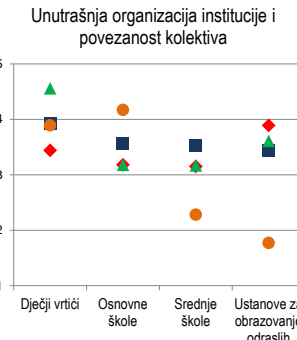
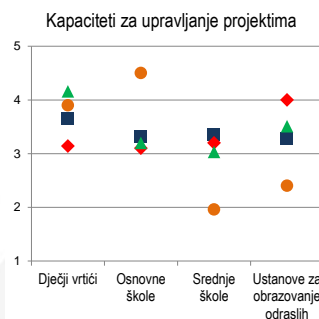
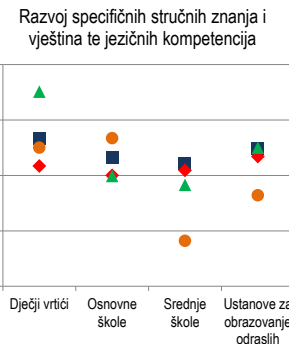
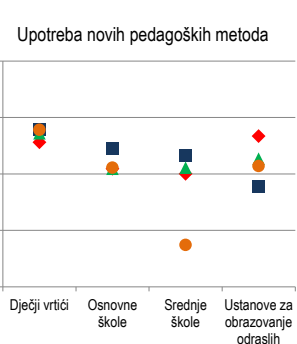
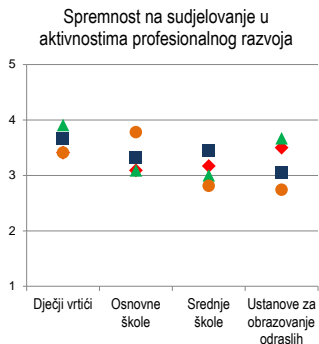
Legenda:

- Ravnatelj/ce
- ◆ Nastavnici/e, učitelji/ci, odgajatelji/ce
- ▲ Stručni suradnici/e
- Administrativno osoblje

INTERPRETACIJA

- Ispitanici s **različitim pozicijama** na ustanovama (ravnatelji, odgojno-obrazovni djelatnici, stručni suradnici i administrativno osoblje) u većini ustanova i na većini mjerenih dimenzija generalno **slično procjenjuju** razinu postignutog napretka.

Medijan
vrijednosti
standardiziranih
indeksa
napretka
prema vrsti
ustanove i
poziciji
ispitanika u
ustanovi

Legenda:

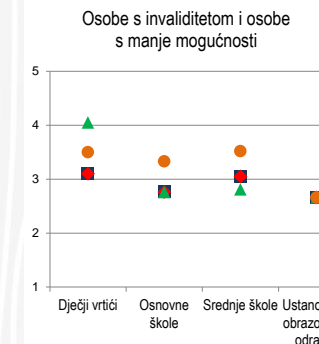
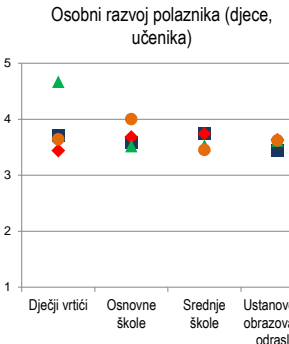
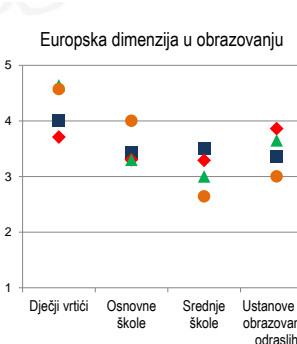
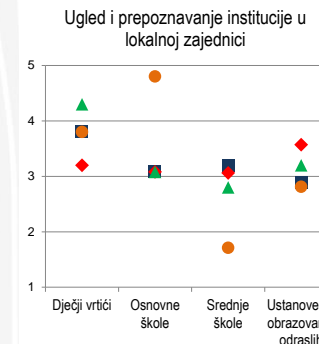
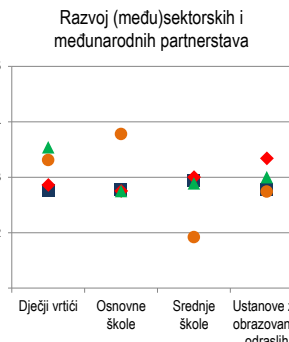
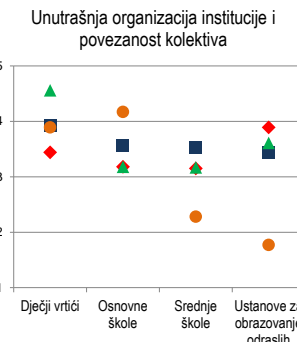
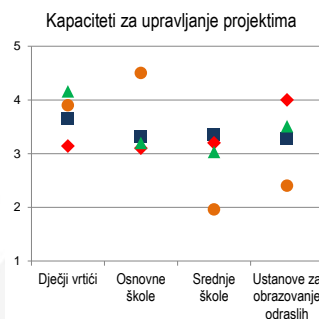
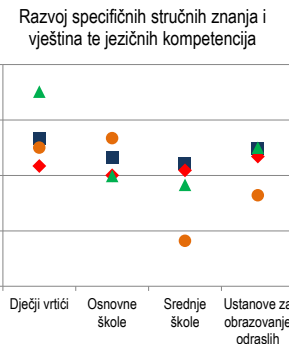
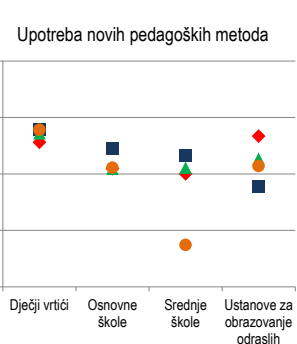
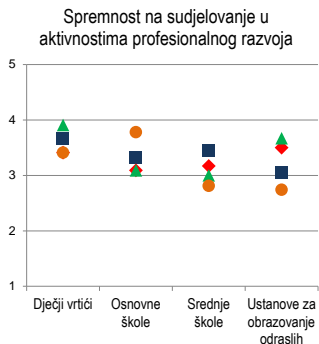
- Ravnatelj/ce
- ◆ Nastavnici/e, učitelji/ci, odgajatelji/ce
- ▲ Stručni suradnici/e
- Administrativno osoblje

INTERPRETACIJA

- Ispitanici s **različitim pozicijama** na ustanovama (ravnatelji, odgojno-obrazovni djelatnici, stručni suradnici i administrativno osoblje) u većini ustanova i na većini mjerenih dimenzija generalno **slično procjenjuju** razinu postignutog napretka.

- **Odstupanja** su najvidljivija u procjenama **administrativnih djelatnika u osnovnim školama** (veća percepcija napretka) i **srednjim školama** (manja percepcija napretka).

Medijan
vrijednosti
standardiziranih
indeksa
napretka
prema vrsti
ustanove i
poziciji
ispitanika u
ustanovi

Legenda:

- Ravnatelj/i/ce
- ◆ Nastavnici/e, učitelji/ci, odgajatelji/ce
- ▲ Stručni suradnici/e
- Administrativno osoblje

INTERPRETACIJA

- Ispitanici s **različitim pozicijama** na ustanovama (ravnatelji, odgojno-obrazovni djelatnici, stručni suradnici i administrativno osoblje) u većini ustanova i na većini mjerenih dimenzija generalno **slično procjenjuju** razinu postignutog napretka.

- **Odstupanja** su najvidljivija u procjenama **administrativnih djelatnika u osnovnim školama** (veća percepcija napretka) i **srednjim školama** (manja percepcija napretka).

- Odstupanja u procjenama **stručnih suradnika u dječjim vrtićima** (veća percepcija napretka).

- Zanimljivo: procjene **ravnatelja** i procjene **odgojno-obrazovnih djelatnika** u gotovo su svim vrstama ustanova i na gotovo svim indeksima napretka vrlo slične, a određene razlike uočavaju se jedino u UOO.

Utječe li Program za cjeloživotno učenje jednako na sve mjerene dimenzije?

O čemu ovisi napredak?

NEZAVISNI SKLOP

1. Vrsta sektorskog programa iz Programa za cjeloživotno učenje
2. Broj provedenih projekata iz Programa za cjeloživotno učenje
3. Broj obuhvaćenih korisnika, odnosno osoba koje su sudjelovale u Programu za cjeloživotno učenje
4. Vrsta i veličina ustanove
5. Indeks procijenjenih institucionalnih prepreka za sudjelovanje u projektima Programa za cjeloživotno učenje
6. Indeks prijenosa znanja, vještina i iskustava osoba koje su sudjelovale u Programu.

ZAVISNI SKLOP

10 indeksa percipiranog napretka:

1. Spremnost zaposlenika na sudjelovanje u aktivnostima profesionalnog razvoja
2. Upotreba novih pedagoških metoda
3. Razvoj specifičnih stručnih znanja i vještina te jezičnih kompetencija
4. Kapaciteti za upravljanje projektima
5. Unutrašnja organizacija ustanove i povezanost kolektiva
6. Razvoj (među)sektorskih i međunarodnih partnerstava
7. Ugled i prepoznavanje ustanove u lokalnoj zajednici
8. Europska dimenzija u obrazovanju
9. Osobni razvoj polaznika (djece, učenika)
10. Osobe s invaliditetom i osobe s manje mogućnosti

1. SPREMNOST ZAPOSLENIKA NA SUDJELOVANJE U AKTIVNOSTIMA PROFESIONALNOG RAZVOJA

Ključni nalazi:

- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom (47% - 49%: "mnogo" ili "izrazito mnogo"):
 - otvorenost prema osobnim i profesionalnim izazovima,
 - motivacija zaposlenika za profesionalna usavršavanja,
 - stjecanje, pojašnjavanje i/ili usavršavanje vještina, znanja i stavova zaposlenika.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata
 - veći obuhvat odgojno-obrazovnih djelatnika, a u školama i veći broj učenika koji su sudjelovali u Programu.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: dječji vrtići.

2. UPOTREBA NOVIH PEDAGOŠKIH METODA

Ključni nalazi:

- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom (42% - 43%: "mnogo" ili "izrazito mnogo"):
 - motivacija odgojno-obrazovnih djelatnika za uvođenje promjena i inovacija u odgajanju/pučavanju,
 - obogaćivanje sadržaja predmeta te poznavanje didaktičkih praksi u drugim zemljama.
- Relevantan faktor za veći napredak: veći broj provedenih projekata.
- Nema razlika s obzirom na sektorski program.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: dječji vrtići.

3. RAZVOJ SPECIFIČNIH STRUČNIH ZNANJA I VJEŠTINA TE JEZIČNIH KOMPETENCIJA

Ključni nalazi:

- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - organizacijske i upravljačke vještine zaposlenika (sposobnost i spremnost za organiziranje i upravljanje projektima i timovima),
 - socijalne kompetencije zaposlenika,
 - komunikacijske kompetencije zaposlenika na stranom jeziku.
- Indikator s najslabije prepoznatim napretkom:
 - osposobljenost zaposlenika za rad s polaznicima (djecom, učenicima) s posebnim potrebama.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata
 - veći obuhvat i zaposlenika i polaznika ustanova Programom.
- Sektorski program s najvećim prepoznatim napretkom: Grundtvig.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: dječji vrtići i ustanove za obrazovanje odraslih.

4. KAPACITETI ZA UPRAVLJANJE PROJEKTIMA

Ključni nalazi:

- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - podržavane inicijative zaposlenika pri prijavi novih projekata,
 - redovito praćenje natječaja za prijavu novih projekata,
 - pripremljenost kolektiva za sudjelovanje u novim projektima,
 - podrška u predstavljanju projekata i drugih ključnih aktivnosti putem interneta, društvenih mreža, glasila itd.,
 - obavljanje administrativnih aktivnosti projekata.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata,
 - veći obuhvat Programom i zaposlenika i polaznika ustanova.
 - Institucionalne prepreke znatno otežavaju napredak.
- Sektorski programi s najvećim prepoznatim napretkom: Grundtvig i Leonardo da Vinci.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: srednje strukovne škole i ustanove za obrazovanje odraslih.

5. UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA USTANOVE I POVEZANOST KOLEKTIVA

Ključni nalazi:

- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - spremnost ravnatelja na davanje podrške zaposlenicima za sudjelovanje u projektima Programa za cjeloživotno učenje,
 - suradnja između zaposlenika i ravnatelja.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata,
 - veći obuhvat zaposlenika Programom, a umjeren obuhvat polaznika ustanova.
 - Institucionalne prepreke znatno otežavaju napredak.
- Sektorski programi s najvećim prepoznatim napretkom: Grundtvig i Leonardo da Vinci.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: dječji vrtići i ustanove za obrazovanje odraslih.

6. RAZVOJ (MEĐU)SEKTORSKIH I MEĐUNARODNIH PARTNERSTAVA

Ključni nalazi:

- U usporedbi s ostalim dimenzijama institucionalnog utjecaja, na ovoj je dimenziji ostvaren najmanji napredak.
- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - njegovanje kontakata s projektnim partnerima iz inozemstva,
 - ostvarivanje kontakata odgojno-obrazovnih djelatnika s inozemnim odgojno-obrazovnim djelatnicima.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata,
 - veći obuhvat odgojno-obrazovnih djelatnika Programom.
- Sektorski programi s najvećim prepoznatim napretkom: Grundtvig i Leonardo da Vinci.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: srednje strukovne škole i ustanove za obrazovanje odraslih.

7. UGLED I PREPOZNAVANJE USTANOVE U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Ključni nalazi:

- U usporedbi s većinom ostalih dimenzija institucionalnog utjecaja, procjenjuje se nešto manji utjecaj sudjelovanja ustanova u projektima provedenim u okviru Programa za cjeloživotno učenje na ovu dimenziju.
- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - organizacija aktivnosti koje su dostupne široj javnosti,
 - prepoznatljivost i suradnja s lokalnom zajednicom.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata,
 - veći obuhvat i zaposlenika i polaznika ustanova Programom.
- Nema razlika s obzirom na sektorski program niti s obzirom na vrstu odgojno-obrazovne ustanove.

8. EUROPSKA DIMENZIJA U OBRAZOVANJU

Ključni nalazi:

- U usporedbi s većinom ostalih dimenzija institucionalnog utjecaja, procjenjuje se nešto veći utjecaj sudjelovanja ustanova u projektima provedenim u okviru Programa za cjeloživotno učenje na ovu dimenziju.
- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - poštivanje i upoznavanje različitih kultura,
 - poznavanje i razumijevanje obrazovnih sustava u državama partnerima,
 - osviještenost zaposlenika o europskim kulturnim i moralnim vrednotama.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata,
 - veći obuhvat i zaposlenika i polaznika ustanova Programom.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: dječji vrtići.
- Nema razlika s obzirom na sektorski program.

9. OSOBNI RAZVOJ POLAZNIKA (DJECE, UČENIKA)

Ključni nalazi:

- U usporedbi s ostalim dimenzijama institucionalnog utjecaja, za ovu je dimenziju procijenjen najveći napredak.
- Indikatori s najvećim prepoznatim napretkom:
 - poštivanje različitosti,
 - zanimanje polaznika odgojno-obrazovnih ustanova za druge europske države i njihove kulture,
 - razvijanje želje za suradnjom s vršnjacima iz zemlje i inozemstva,
 - motiviranost za učenje stranih jezika.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći broj provedenih projekata,
 - veći obuhvat i zaposlenika i polaznika ustanova Programom.
- Sektorski programi s najvećim prepoznatim napretkom: Grundtvig i Leonardo da Vinci.
- Nema razlika s obzirom na vrstu odgojno-obrazovne ustanove.

10. OSOBE S INVALIDITETOM I OSOBE S MANJE MOGUĆNOSTI

Ključni nalazi:

- U usporedbi s većinom ostalih dimenzija institucionalnog utjecaja, procjenjuje se nešto manji utjecaj sudjelovanja ustanova u projektima provedenim u okviru Programa za cjeloživotno učenje na ovu dimenziju.
- Indikator s najvećim prepoznatim napretkom:
 - pružanje podrške polaznicima iz socijalno ugroženih skupina.
- Relevantni faktori za veći napredak:
 - veći obuhvat odgojno-obrazovnih djelatnika Programom,
 - umjeren obuhvat polaznika - za pružanje podrške i inkluziju ovih skupina važno je optimizirati broj djece i učenika uključenih u projekte kako bi ostalo dovoljno prostora za njihovu inkluziju, dok masovnije uključivanje djece i učenika u projekte smanjuje ovaj efekt.
- Sektorski programi s najmanjim prepoznatim napretkom: Grundtvig.
- Ustanove s najvećim prepoznatim napretkom: dječji vrtići.

Koje su to prepreke za šire sudjelovanje u projektima mobilnosti?

Otežava li postojanje prepreka postizanje napretka?

Ključni nalazi:

- Najveće prepreke za sudjelovanje u projektima mobilnosti:
 - Nedostatak finansijskih sredstava ustanova za pokrivanje vlastitih troškova vezanih za sudjelovanje u projektima
 - Administrativne formalnosti koje odvrćaju zaposlenike od uključivanja u projekte
 - Mišljenje da sudjelovanje u projektima zahtijeva previše administrativnih, ljudskih i finansijskih resursa
 - Preveliko radno opterećenje zaposlenika da bi se odlučili na sudjelovanje u nekom od projekata
 - Nedovoljno znanje stranih jezika i premali interes zaposlenika
 - Nepriznavanje sudjelovanja na projektima u svrhu profesionalnog usavršavanja
 - Nedovoljna informiranost zaposlenika o mogućnostima odlaska na mobilnost

Ključni nalazi:

- Utvrđeno je postojanje četiri grupe prepreka koje su međusobno povezane:
 1. administrativne prepreke
 2. pasivnost ustanova, tj. neinformiranost zaposlenika i nemogućnost dobivanja dopuštenja za odlazak na mobilnost
 3. nedostatak interesa i motivacije zaposlenika
 4. institucionalna izoliranost i neprepoznavanje vrijednosti mobilnosti
- Zaposlenicima je izrazito važno imati podršku ravnatelja ustanove.
- Što su veće institucionalne prepreke, to je manji institucionalni napredak.
- Institucionalne prepreke u najvećoj mjeri otežavaju napredak u izgradnji kapaciteta za upravljanje projektima.

Ključni nalazi:

- Institucionalne prepreke koje su u znatnoj mjeri povezane s gotovo svim mjerenim dimenzijama institucionalnog utjecaja sudjelovanja u projektima mobilnosti su sljedeće:
 - nedovoljna informiranost i premali interes zaposlenika,
 - nedostatak znanja administrativnih djelatnika i njihova loša komunikacija s odgojno-obrazovnim osobljem,
 - neprepoznavanje vrijednosti mobilnosti, odnosno stav da postoje važnije stvari od mobilnosti u koje bi trebalo ulagati resurse.
- Jedina dimenzija na koju institucionalne prepreke nemaju gotovo nikakvog utjecaja je dimenzija Osobe s invaliditetom i osobe s manje mogućnosti.

Ilustracija administrativnih prepreka iz intervju s jednom odgajateljicom:

S DRUGE STRANE ŠTO JE ISTO VELIKI PROBLEM SU ADMINISTRATIVNI DJELATNICI. "ŠTO SE OD MENE OČEKUJE? TO JE ZA MENE DODATAN POSAO". JA SVE DONESEM UREDNO, SAMO TREBA STAVITI U FASCIKLU. U HRVATSKOJ VRIJEDE TAKVI PROPISI ZA RAČUNOVODSTVO A NITKO NE TRAŽI DA SE TI PROPISI MIJENJAJU. ZA NJIH TREBA ORGANIZIRATI RADIONICU, DA IM SE POKAŽE ŠTO SE OD NJIH OČEKUJE, ŠTO JE DRUGAČIJE. (ODGAJATELJICA U DJEČJEM VRTIĆU)

Nedostatak interesa i motivacije zaposlenika može ovisiti o mnogim razlozima, no jedan se u odgovorima ispitanika često isticao:

PONEKAD JE PREPREKA JEZIK. A RECIMO KOLEGICE SU POČELE RADITI NA PROJEKTIMA. I ONDA DOĐETE DO BARIJERE KOJA JE JEZIČNA ZAPRAVO. JER KAD SMO IŠLI U MOBILNOSTI BILO JE SITUACIJA KADA SU MORALE REĆI. MI SVI IMAMO NEKO BAZIČNO ZNANJE STRANOG JEZIKA IZ SREDNJE ŠKOLE I S FAKULTETA, ALI KAD GA NE KORISTIŠ ONDA JE PROBLEM PROGOVORITI. I SVI TI PROJEKTI SU MANJE-VIŠE NA STRANOM JEZIKU I JA MISLIM DA JE JEZIK ZAPRAVO NAJVEĆA BARIJERA U CIJELOJ PRIČI. DA BI BILO PUNO VIŠE STVARI KONKRETNO, EVO MLADA KOLEGICA JE U SVEMU, ALI TO JE VIŠE DO TOGA ŠTO NEMA PROBLEMA S TIM. IPAK TREBA IZVJEŠĆA PISATI, RADITI MATERIJALE NA ENGLJESKOM, RAZMJENA ZA DJECU NA ENGLJESKOM. PA TU IMAŠ MALO ZADRŠKU. POGOTOVO AKO SE NETKO NE OSJEĆA SIGURNO U TOME. S DRUGE STRANE ŠTO JE VELIKI PROBLEM S ODGAJATELJIMA OPĆENITO JE SLABA INFORMATIČKO KOMUNIKACIJSKA PISMENOST. (ODGAJATELJICA U DJEČJEM VRTIĆU)

Važnost ravnatelja – odgovori na pitanje »U kojoj mjeri mislite da to sve ovisi o ravnatelju?«

PUNO. ALI NA PRIMJER OVA RAVNATELJICA KOJA JE SADA, ONA JE OTVORENA ZA SVE. I OVAJ PROJEKT (...), TO JE ONA KONTAKTIRALA I MENE POSTAVILA ZA KOORDINATORICU ZAJEDNO S NJOM I SAD SE ČEKAJU REZULTATI TOGA. ONA IMA VOLJE ZA SVE. A PRETHODNA RAVNATELJICA MOŽDA ZATO ŠTO JE BILA NA ODLASKU, NJOJ TO NIJE PUNO PREDSTAVLJALO. OVA HOĆE, ZAINTERESIRANA JE, POGOTOVO GDJE SE ŠKOLA MOŽE VIDJETI, PROGURATI, SUDJELOVATI, NATJECATI. TAKVA JE, VOLI TAKVE STVARI I S NJOM JE LAKŠE. A I NOVA JE RAVNATELJICA I NARAVNO NOVA OSOBA I TO RADI I NA DRUGAČIJI NAČIN. ONA SVA NAŠA POSTIGNUĆA ŠALJE OKOLO I CIJENI SE TO ŠTO SE RADI I TO PUNO ZNAČI KAO POVRATNA INFORMACIJA. I NA KRAJU KRAJEVA SE ŠKOLA NA TAJ NAČIN PROMOVIRA I VIDI SE DA SE RADI. (NASTAVNICA U OSNOVNOJ ŠKOLI)

AKO IMATE RAVNATELJA IZA SEBE, KAO PODRŠKU, ONDA STE NA KONJU. TO JE JAKO VELIKA STVAR. NAJBOLJE BI BILO DA RAVNATELJ BUDE UKLJUČEN U PROJEKT, JER ČESTO KOLIKO SAM JA PRIČALA S DRUGIMA, NISU RAVNATELJI U TOME PA ONI NAILAZE NA VELIKE PROBLEME. ZA SVE TU TREBA SUGLASNOST, PAPIROLOGIJA JE OGROMNA, I POTREBNA JE PODRŠKA RAVNATELJA. (UČITELJICA U OSNOVNOJ ŠKOLI)

AKO RAVNATELJ NEMA OSJEĆAJ ZA TO, TI PROJEKTI SE NE MOGU RADITI. DAKLE RAVNATELJ JE OSOBA KOJA JE OVLAŠTENA ZA POTPISIVANJE SVEGA, I NE SAMO ZA POTPISIVANJE, RAVNATELJ JE TAJ KOJI MORA TE PROJEKTE NADGLEDATI I STAVLJATI IH U VIZIJU ŠKOLE. RAVNATELJ MORA FORMIRATI POLITIKU RAZVOJA ŠKOLA, A PROJEKTI I MOBILNOSTI SU VRLO BITNI DIO U RAZVOJU ŠKOLE. AKO TO RAVNATELJ JEDNOSTAVNO NE VIDI, ONDA JE VRLO TEŠKO RADITI. (NASTAVNIK U SREDNJOJ ŠKOLI)

Administrativne i financijske prepreke

DVA SU PROBLEMA KAD SE RADI PROJEKT, JEDAN JE SAMA ŠKOLA A DRUGI JE TAJ VELIKI ADMINISTRATIVNI DIO O KOJEM PUNO NE ZNATE KAD KREĆETE U PROJEKT. IMATE SUMU NOVACA, MORATE JU RASPOREDITI NA PUTOVANJA, DOBIJETE NEKU SVOTU I MORATE PLATITI, IDE 80% NA POČETKU PA 20% PO ZAVRŠETKU PROJEKTA. KAKO ĆE ŠKOLA NAĆI 40 000 KUNA ZA ZAVRŠETAK PROJEKTA, ŠKOLA TO NEMA. JA MORAM POTROŠITI NEŠTO ŠTO NEMAM DA BI MI ONI MOGLI VRATITI, TU NE VIDIM SMISLA. JER AKO JE RAVNATELJ POTPISAO DA ODGOVARA ZA PROJEKT ONDA TREBA DOBITI SUMU KOJA JE DOGOVORENA, AKO SE POTROŠI VIŠE SAM ĆEŠ PLATITI, A AKO JE MANJE VRATITI ĆE SE AGENCIJI. TO JE PRVA GLUPOST NA KOJU NE RAČUNAJU, DA ŠKOLE NEMAJU SREDSTAVA. DOBITI ĆEMO MI TE NOVCE NA KRAJU TO NIJE PROBLEM, ALI PROBLEM SE U MEĐUVREMENU SNAĆI TKO ĆE ŠKOLI DATI 40000 KUNA DA PRIVEDEMO PROJEKT KRAJU. (NASTAVNIK U SREDNJOJ ŠKOLI)

ZA MENE JE GLAVNA PREPREKA NEPOVEZANOST OVIH PROJEKATA ŠTO RADI AGENCIJA S MINISTARSTVOM. ZA MENE JE TO GLAVNI PROBLEM. KADA NEŠTO ORGANIZIRA AZOO (Agencija za odgoj i obrazovanje) KOJA JE POVEZANA S MINISTARSTVOM TO 99% NJIH ODLAZI, DOBIVAŠ BODOVE, ODLAZIŠ JER MORAŠ. ALI OVAKO KAD NA NIKOJI NAČIN NE MORAŠ TO, I SVE TI OSTAJE ISTO... VIDE ONI I PO MENI, PLAĆA MI JE OSTALA ISTA, A JA SVAKI DAN OSTAJEM NAKON NASTAVE I JOŠ OD KUĆE RADIM, JA ZADNIJH GODINA NISAM IMALA NITI JEDAN VIKEND SLOBODAN JER SE STALNO NEŠTO RADI. (UČITELJICA U OSNOVNOJ ŠKOLI)

PROBLEM JE U TOME ŠTO JEDNOSTAVNO NEKAD NAŠE MINISTARSTVO NEMA DOVOLJNO SLUHA ZA TE PROJEKTE. MOJE JE RAZMIŠLJANJE DA AKO SE NEČIJI OPSEG POSLA POVEĆAVA, TREBALO BI GA NA NEKI NAČIN MOTIVIRATI. NEKAD SE TO MOŽE, NEKAD SE TO NE MOŽE. (NASTAVNIK U SREDNJOJ ŠKOLI)

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

UMJESTO ZAKLJUČKA

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Zahvaljujemo na pažnji!

Dr. sc. Branko Ančić,
Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
e-mail: branko@idi.hr

Doc. dr. sc. Ksenija Klasnić,
Filozofski fakultet u Zagrebu
e-mail: kklasnic@ffzg.hr

